

La XXII Festa-concurs de la Ratafia

L'ancestral beguda espirituosa construeix, al seu voltant, una magnífica proposta ludicocultural a Santa Coloma de Farners, seguida per milers de visitants, tots els segons caps de setmana de novembre.

Després d'un any a sol i serena, amb un temps dominat pels núvols primis, humits, però sense igualar l'aplec, la Festa-concurs de la Ratafia ha estat per 22è any consecutiu protago-

nista central de la tardor a la capital de la Selva. Amb les deliberacions ajustadíssimes i sàvies del jurat —sembla ser que ha estat difícil decantar-se per una de les set darreres finalistes—, Pepita

La vint-i-desena edició es va celebrar del 6 al 9 de novembre del 2003.

Les comarques els visiten

Un plafó lluminós prop de l'estació del Clot m'ho ha fet saber: *El Punt*, el diari de les comarques gironines, desembarca a Barcelona. Sense haver de formar part de l'empresa, els motius per felicitar-se'n són múltiples, des de la saludable pluralitat informativa que suposa tota incorporació d'un nou mitjà de comunicació independent —sobretot tenint en compte la migrada oferta que hi havia fins ara de premsa diària en català—, fins a la satisfacció una mica xovinista de veure una iniciativa gironina que com una taca d'oli s'ha anat escampant fins arribar al cap i casal. El setge s'havia anat preparant amb les edicions a comarques diguem-ne transfrontereres i paragironines, com la del Maresme, i més avall encara, amb l'edició de Badalona, mentre que per la banda sud s'anava estenent el cercle amb les edicions del Camp de Tarragona i del Penedès. Si les analogies militars encara no molesten, podríem batejar com a guerra de guerrilles l'estratègia d'introduir el seu setmanari *Presència* com a suplement entre la premsa comarcal, mentre que *El 9*, el seu diari esportiu, en seria l'escamot d'avantguarda. Ara, doncs, ha començat l'assalt final a una Barcelona tan entotsolada en el seu cosmopolitisme que, a voltes, sembla avergonyir-se de la llengua pròpia. En aquest ordre de coses, i si la gosadia no fa aigües (ja que *El Punt* de vegades sembla que li agradi viure perillosament, ara a València, adés a Perpinyà), és d'esperar també que la seva presència, per contacte, engreixi el català periodístic que s'hi estila, aquest barceloní sovint tan descremat i grinyolaire que sembla excretat per una desesmada màquina traductora. El model de llengua per la qual ha optat *El Punt* de vegades tira pel broc gros —encara ric recordant un enginyós titular a la secció d'economia: «Els de Chupa-Chups han llepat fort»—, però en qualsevol cas s'hi nota que els redactors fan ús d'una llengua viva, quotidiana i amb un estat de salut mitjanament acceptable. Per tot plegat, doncs, per a aquesta travessia barcelonina, només cal desitjar a *El Punt* bon vent i barca nova.

Josep Pujol i Coll

Riera de Sarrià de Ter ha succeït Joaquina Roura, també de Sarrià de Ter, en l'honor d'haver elaborat la més excelsa ratafia d'enguany —deduïm, per tant, que Sarrià és terra de grans ratafiars, d'herbes cordials i d'exemplars nogueres de nous verdes—; cal destacar que el premi a la millor ratafia local ha anat a parar a Marc Alsina, que és coautor de l'amè i profitós llibre commemoratiu del centenari de la cèlebre ratafia Russet d'Olot.(1)

La festa-concurs permet apropar-se a la cultura popular que barreja —diríem que en proporcions adequades— una sèrie d'ingredients que poden variar segons l'anyada. Enguany: teatre amb l'obra *Els bufons del regne*, de la companyia de l'actor Toni Albà; concert rock amb Mesclat —nom molt adient en aquesta festa—; presentació d'un conte per a nens, *El follet ratafiaire*, de Maria Llobet i J. Tolo. C.; sopar popular amb la ratafia com a ingredient primordial de les receptes; petites exposicions: de cartografia, de fotografies de Marcel Font sobre la integració dels estrangers a la cultura catalana, de rellotges de fusta, i la interessant exposició de la gairebé artista local —nascuda a Terrassa— Glòria Morera,

que presentava la seva evolució pictòrica en els gèneres de les natures mortes i de les flors. Tot amanit amb la dosi justa de crida turística, *teules* o les coques de ratafia dels néts de Joaquim Trias i unes gotetes de nostàlgia d'un món on la ratafia i les herbes remeieres tingueren un protagonisme vital ara per ara idealitzat, sobretot després que Mn. Cinto Verdaguer escrivís aquella deliciosa rondalla dels Tres Bisbes, els quals, després de signar amb la fórmula notarial

pax rata fiat ('la pau està feta'), un acord molt laboriós, foren convidats a celebrar-ho amb un beuratge d'herbes tant i tant saborós que decidiren anomenar-lo *rata fia*, o tracte fet; sigui com sigui, a Santa Coloma de Farners, la festa de la ratafia ja es macera per a l'any vinent i hi esteu convidats.

Sebastià Goday

(1) Alsina, Marc i Ferrés, Pilar, *Russet, 100 anys de ratafia*. Imp. Aubert, Olot, 2003

Nova imatge del Museu d'Història dels Jueus

El discurs del Museu d'Història dels Jueus de Girona s'actualitza i amplia amb noves sales i recursos tècnics per esdevenir, en paraules de Sílvia Planas, «la porta a la cultura jueva de les comarques gironines».

La vocació del centre del Call de ser el referent de la cultura hebrea a casa nostra es reafirma amb l'obertura, el passat 27 d'octubre del 2003, de quatre noves sales que ocupen uns 400 metres quadrats i modernitzen el discurs museístic, que esdevé més visual i accessible per al neòfit. Planas, a banda de destacar el treball del dissenyador Joan Casanovas, subratlla que les reformes mostren al gran

públic «la vida quotidiana, els rituals, les celebracions i la litúrgia d'una comunitat que forma part de la nostra història i ha configurat allò que som». Un gran públic que ara ja no té una formació religiosa catòlica ferma i és difícil explicar-li els trets definitoris d'una altra religió. Així, en el primer àmbit trobem estris, ceràmica, metalls trobats en el Call, suposadament part de l'aixovar d'una família

Reproducció de la porta d'entrada a la sinagoga de Girona.

hebrea. En la segona sala apreciem com compten el temps, estris i moments crucials de la seva vida: un ganivet de circumcisió, un contracte matrimonial (aquests contractes, usuals en el casament —a la cultura semita es segueixen conservant sense variacions—, en essència eren una assegurança de futur per a la dona en cas de mort del marit), o segells que s'utilitzaven per marcar els pans de pasqua. A banda de la fotografia dels banys de Besalú, el *micvé*, element únic, destacariem la sala reina, la de la sinagoga, que tracta de fer assequible l'ambient amb la porta trobada a Fornells,

que segons tots els indicis podria ser la porta de Girona, i documents de venda de les sinagogues venudes el 1492 amb l'expulsió definitiva. La darrera part és un espai funerari, el cementiri, que fuig de la imatge més tòpica. El nou fons prové d'un préstec permanent del Museu d'Història del Judaisme de París i el Museu d'Història de Catalunya, juntament amb objectes de la Societat Catalana d'Estudis Hebraics, l'assessorament de la Comunidad Israelita de Barcelona i la reproducció d'elements del Museu de Puigcerdà.

Moisés de Pablo